

A mugitza dala-ta

Gaur idazle askok *a* mugitz barik idazten ditue izen komunak erriak mugitzagaz esaten ditun esanaldi askotan. Jokabide ori bidezkoa balitz nik be artuko neuke. Orregaitik baztertu bear dogun erriak darabilen mugitz ori itaundu neutsan bizkaitar eskola orretariko idazle punterengo bateri, baiña ezin izan eustan argitasunik emon. Bere ustez be jokaera ori geiegi sartu ete zan bizkaitar idazleen artean-edo.

Beraz, beste nunbaiteko atepak jo bear ezer jakitekotan, eta oraingoan YAKIN'en geigarrira nator.

Zer arrazoi dago erriak mugitza darabilen esanaldietan *a* mugitz barik idazteko?

Alako edo olako maixuak jokera ori asi dauala-ta beste barik ezin geinkio jarraitu. Nik neuk beintzat ez. Jokera ori dala-ta lenauko kontu bat datorkit burura.

Neure gazte denporan, "EKIN" astero-koan da, neure erriko barriak argitaratzen asi nintzanean besteeri jarraituaz olan idazten neban: "Urlia amazortzi urtedun gaztea il da". Nik neuk sekula ez neban entzun, errian, *urtedun* itza *urteko* baiño. Baiña moda zan da dotoreago zalakoan besteeri jarraitzen neutsan, "Enderismos" Altube'ren idazkian jokera orren okerragaz konturatu arte.

Egia da Axular'ek be orrela idazten ebana. Baiña ez dakigu erritar egiten eban edo ez. Nik ezetz esango neuke in-finitubuari egiten eutsan mozketa ikusita.

Jokera orregaz esanaldiak biziagoak ataratzen dirala edo inoiz zerbait irakurri izan dot. Izan leiteke; baiña eretxi ori batzuen uste utsa be izan leiteke.

Baiña eretxi ori egia izanda be ez dirudit naikoa erritar jokera alderdira lagateko.

Berbeta bakotzak bere legiak daukoz, bere nortasuna damotsen legiak. Eta lege orrek ezin leitekez aldatu ezta izkuntza dotoreago ta egokiago egitearren be. Sintaxis'a eta gainontzeko lege gurenak ikutu eziniekook dira. Bestela erderari danean jarraitu daiogun eta bereala edozetarako gauza dan izkuntza egingo dogu. Jakiña ez litzakela euskera izango erdera baiño. Euskera azalez, erdera es-pirituz.

Amaitzera noa. Jokera ori bidezkoa balitz nik be artuko neuke. Baiña orretarako arrazoiak emon bekidaz norbaitek.

Kamiñazpi

ZUBIKARAI'REN

«JAUNAREN BIDEETAN» AZPEITI'N

Oitura berri bat asi ote zaigu Azpeiti'n? Ez dakit, baiña ai ala balitz!

Aurten aurreneko aldiz egin digute Azpeiti'ko *Oargu'*koak Jesus'en Pasioa. Eta bai ederki egin ere! Orain urte bete asi ziran lanean Zurutuza Jauna zuzendari —edo pizkortzaille, beintzat—, zutela. Eta aurten egi egiña ikusi dute beren ametza... Eta ez edozer moduz gero, antzerkiak inoren lotsarik ez baitzeukan!

Batez ere benetan ikuskarriak antz-irudiak izan ziran: Kristo'ren eriotza, Azken-aparia, Jerusalem'go kaleetan... Ukigarriagoak ezin zitezken, errikoitasunez igurtzitako Jainko-beretasun bat zerrietela. Ederrak antz-edergarriak ere. Oso gai gutxiz egiñak, astraktoegiak izateke, alako alditik arutzko zerbait somatzen zitzaietela, batez ere Jerusalem-aldeeri... Baita —antzezkilleak ere, as-mamen isturizalez baño jainkozalea-goaz zeinduta... Eta ainbeste gauza on oraindik... Benetan ango langintzak, ango abestiak, ango Jainko-usaiak, nola nai ere jendeari eragin egin bear.

Alare, izan ditu bere akatsak —nola ez bada lenengo aldiz izanda?— eta bear bada audiena ezperdintasuna. Batasuna falta izan zaino, antz-edergarrietatik asita, izkera berarano. Antzerkiari berari begiratuta edo Ebangelio arauz egin, eta orduan demonio-dantza eta gudari eta emakumeen alkarrizketak kendu edo moztu egin bear lirake, edo Ebangeliotik landa egin, eta orduan ametsetakoagoa izango litzake, itxusiagoa izateke. Antzkillleeri dagokienez, berezkoagoak balira —ez diet akats au daneri ezartzen—, Jeus'i garrantzi osoa lagaz, ikusleen arreta zabalerazteke, bai ederki... Abestiak, berriz —korua aretora antzeztokitik aterata—, euskerazko euskal-abestiak izan baziran errespon-soriuak alde bat utzita... Euskerak ere bazun nere ustez alako erri-izketa eta idatz-izketa naaspilloren bat... Eta, batez ere, programa, eskuz-esku ibilli bear dun programa, orrenbeste euskal-errurik gabe, mesedez!

Ez pentsa gero, akats auek gutxitzen dutenik inoren meriturik. Saio galanta joan da eta txalagarriak ditugu ezpaigabe bai *Oargu'*tarrak, bai aita Altuna gipuzkeratzallea, bai Zurutuza jauna, bai —itz batean esateko—, langintza onetan parte artu duten guztiak. Au ikusita beste zeinbait euskal-urri euskal-gai auetarako pizkortuko balira...!!!

B'tar D. Josulagunak